EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.6.2014
COM(2014) 312 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju s strani držav članic Okvirnega sklepa 2008/675/PNZ z dne 24. julija 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku

KAZALO

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o izvajanju s strani držav članic Okvirnega sklepa 2008/675/PNZ z dne 24. julija 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku

1. Uvod ... 3
1.1 Cilj in področje uporabe Okvirnega sklepa ... 3
1.2 Zaščitni ukrepi na področju temeljnih pravic ... 4
1.3 Glavni elementi Okvirnega sklepa ... 4
1.4 Pregled stanja prenosa in posledice neizvajanja ... 5
2. Ocena izvajanja Okvirnega sklepa s strani držav članic ... 6
2.1 Predhodna ocena zakonov za prenos, o katerih je bila Komisija že obveščena ... 6
2.2 Ocena izbranih ključnih določb Okvirnega sklepa ... 6
2.2.1 Opredelitev obsodbe ... 6
2.2.2 Zahteve za upoštevanje tujih obsodb ... 7
2.2.3 Enakovredni pravni učinki ... 8
2.2.3.1 Predhodni postopek ... 9
2.2.3.2 Sojenje ... 9
2.2.3.3 Izvršitev obsodbe ... 10
2.2.4 Pridobitev zadostnih podatkov o prejšnjih obsodbah ... 10
3. Sklepne ugotovitve ... 11

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju s strani držav članic Okvirnega sklepa 2008/675/PNZ z dne 24. julija 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku

1. UVOD

1.1 Cilj in področje uporabe Okvirnega sklepa

V resničnem območju pravice, ki temelji na vzajemnem zaupanju, je Evropska unija sprejela ukrepe, s katerimi želi državljane zavarovati pred kaznivimi dejanji povsod v Evropski uniji in zagotoviti upoštevanje njihovih temeljnih pravic, ko so kot žrtve ali obtoženci udeleženi v kazenskem postopku.

V Evropski uniji, kjer se lahko ljudje prosto gibajo in naseljujejo, je treba – če želimo uresničiti cilj ohranjanja in razvoja resničnega evropskega območja pravice – obsodbe oseb, izrečene v eni državi članici, upoštevati tudi v drugih državah članicah, da se tako preprečijo prihodnja kazniva dejanja. To velja tudi v primeru novih kaznivih dejanj istega storilca, saj bi bilo treba zaradi ohranjanja poštenosti postopka ta vedenjski dejavnik upoštevati v novem kazenskem postopku.

Vsekakor je v interesu učinkovitega kazenskopravnega sistema v Evropski uniji, ki vključuje tudi varovanje žrtev kaznivih dejanj, da v vseh državah članicah veljajo pravila, na podlagi katerih se v vseh fazah kazenskega postopka upošteva, ali je zadevna oseba prvič storila kaznivo dejanje ali je bila že obsojena v drugi državi članici. Možnost presoje kazenske preteklosti storilca je bistvena za učinkovito vodenje novega kazenskega postopka, zlasti zato, da se zagotovi sprejemanje utemeljenih odločitev o pridržanju ali varščini v predhodnem postopku in da so v fazi izreka kazni na voljo vse informacije.

V takih okoliščinah je bil sprejet Okvirni sklep 2008/675/PNZ z dne 24. julija 2008 o upoštevanju obsodb med državami članicami Evropske unije v novem kazenskem postopku. Ta okvirni sklep pravosodnim organom države članice omogoča upoštevanje pravnomočnih kazenskih sodb, ki so jih izrekla sodišča v drugih državah članicah. V njem je določeno, pod katerimi pogoji ti organi v kazenskem postopku zoper zadevno osebo upoštevajo prejšnje obsodbe, izrečene proti isti osebi zaradi drugih dejanj v drugih državah članicah. Države članice morajo v novem kazenskem postopku zagotoviti, da se prejšnje obsodbe, izrečene v drugi državi članici, ustrezno upoštevajo na podlagi enakih pravil, kot veljajo za prejšnje obsodbe na nacionalni ravni.

Ta okvirni sklep nadomešča člen 56 Evropske Konvencije z dne 28. maja 1970 o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb[1], ki zadeva upoštevanje kazenskih sodb med državami članicami pogodbenicami te konvencije. Informacije v zvezi s prejšnjimi

[1] http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&CM=1&NT=070. To konvencijo je ratificiralo 11 držav članic EU: AT, BE, BG, CY, DK, EE, LT, LV, NL, RO in ES.

obsodbami je mogoče pridobiti prek sistema EU za izmenjavo informacij iz kazenske evidence (ECRIS).[2]

Namen tega poročila je predhodna ocena nacionalnih zakonov za prenos, o katerih je bila Komisija že obveščena.

S 1. decembrom 2014, ko se izteče petletno prehodno obdobje Lizbonske pogodbe, se bodo začela polno uporabljati pravosodna pooblastila Sodišča in pristojnost Komisije, da začne postopke za ugotavljanje kršitev, kar zadeva pravni red EU izpred Lizbonske pogodbe na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah in policijskega sodelovanja.

1.2 Zaščitni ukrepi na področju temeljnih pravic

Kot je določeno v členu 1(2) in navedeno v uvodni izjavi (12), ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in pravna načela, priznane v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji in upoštevane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).

V tem okviru se nekatere države članice v izvedbeni zakonodaji izrecno sklicujejo na to, da z upoštevanjem prejšnjih obsodb v novih kazenskih postopkih zagotavljajo zaščito temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel Evropske unije. V nekaterih državah članicah je upoštevanje obsodbe izključeno, če je mogoče utemeljeno domnevati, da bi bile kršene svoboščine in pravice posameznika, obsojenega v drugi državi članici. Alternativno so države članice v izvedbeni zakonodaji postavile izrecno zahtevo, da se mora prejšnja obsodba skladati s pravico do poštenega sojenja v smislu člena 6 Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP) (AT, DE in PL).

1.3 Glavni elementi Okvirnega sklepa

Namen tega okvirnega sklepa je zagotoviti, da bodo imele domače obsodbe in obsodbe v drugih državah članicah podobne pravne učinke. V členu 2 Okvirnega sklepa je obsodba opredeljena kot „vsaka pravnomočna kazenska razsodba, s katero je ugotovljena krivda za kaznivo dejanje“.

Člen 3 je ključna določba Okvirnega sklepa. Ta člen temelji na načelu preproste asimilacije obsodb in na načelni ravni določa, da morajo biti pravni učinki tujih obsodb enakovredni pravnim učinkom nacionalnih obsodb (v nadaljnjem besedilu: načelo enakovrednosti), in sicer v skladu z nacionalnim pravom.

To pomeni, da je določena obveznost upoštevanja tujih obsodb, ki jo je treba izvajati v skladu z nacionalnim pravom (države članice naj bi bile zavezane k upoštevanju tujih obsodb le v takem obsegu, kot bi bila upoštevana nacionalna obsodba).

---

[2] Okvirni sklep Sveta 2009/315/PNZ z dne 26. februarja 2009 o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:093:0023:0032:SL:PDF. Sklep 2009/316/PNZ z dne 6. aprila 2009 o vzpostavitvi Evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc (ECRIS) na podlagi člena 11 Okvirnega sklepa 2009/315/PNZ: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:093:0033:0048:SL:PDF.

Prejšnje obsodbe je treba upoštevati v predhodnem postopku, med sojenjem in pri izvršitvi sodbe (člen 3(2)). Prejšnje obsodbe bi bilo treba ustrezno upoštevati zlasti v zvezi z veljavnimi postopkovnimi pravili o:

začasnem pridržanju,

opredelitvi kaznivega dejanja,

vrsti in višini kazni ter

izvršitvi odločbe.

Ko država članica, ki vodi novi postopek, upošteva prejšnje obsodbe, s tem ne posega v prejšnje obsodbe niti jih ne razveljavlja ali revidira. Kar zadeva izrek kazni v novem kazenskem postopku, Okvirni sklep predvideva odstopanja od splošnega pravila.

Če prejšnja obsodba še ni bila izrečena ali je druga država članica še ni popolnoma izvršila pred storitvijo kaznivega dejanja, v zvezi s katerim se vodi novi postopek, Okvirni sklep držav članic ne obvezuje uporabljati nacionalnih pravil o izrekanju kazni, katerih učinek, če bi bila uporabljena za prejšnje tuje obsodbe, bi bil ta, da bi sodnika omejevala pri izrekanju kazni.

Poleg tega uvodni izjavi (8) in (9), ki ju je treba razlagati v povezavi s členom 3(5) Okvirnega sklepa, vključujeta nekaj smernic v zvezi s tem, saj izpostavljata sorazmernost višine kazni in storilčeve osebne okoliščine. Zanimivo je, da se nobena država članica v izvedbenih ukrepih ni sklicevala na uvodno izjavo (8), v kateri je navedeno, da je treba, če so v kazenskem postopku v državi članici na voljo informacije o prejšnji obsodbi v drugi državi članici, kolikor je mogoče preprečiti, da se zadevna oseba obravnava manj ugodno, kakor če bi bila prejšnja obsodba nacionalna obsodba.

Člen 3 v odstavkih (1) in (2) obravnava splošna kazenskopravna načela in postopke, predvidene na primer v zakonikih o kazenskem postopku za to, da se v novem kazenskem postopku upošteva tuja obsodba, izrečena v drugi državi članici. Izvajanje odstavkov (4) in (5) člena 3 bo treba oceniti ob upoštevanju nacionalnih kazenskopravnih načel in postopkov, ki se posebej navezujejo na izrek kazni (na primer enotne kazni).

1.4 Pregled stanja prenosa in posledice neizvajanja

Komisija je v času pisanja tega poročila prejela obvestilo o nacionalnih zakonih za prenos iz naslednjih 22 držav članic: **AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HU, HR, IE, LU, LV, NL, PL, RO, SE, SI, SK** in **UK**.

Več kot tri leta po datumu, določenem za izvedbo, šest držav članic še ni poslalo obvestila o ukrepih za prenos obveznosti na podlagi tega okvirnega sklepa, in sicer: **BE, ES, IT, LT, MT** in **PT**.

Štiri države članice so Komisijo obvestile o postopku priprave ustreznih ukrepov za prenos na nacionalni ravni (**BE, ES, LT** in **MT**). Vendar nobena od teh držav ni sprejela ukrepov ali Komisiji predložila obvestila pred aprilom 2014.

Preglednica, iz katere je razvidno stanje izvajanja Okvirnega sklepa, je na voljo v Prilogi.

Države članice morajo okvirne sklepe izvajati, kar velja tudi za vse preostale sestavne dele pravnega reda EU. Okvirni sklepi so po naravi za države članice zavezujoči, kar zadeva rezultate, ki jih je treba doseči, nacionalni organi pa lahko izberejo obliko in način izvajanja. Ti sklepi namreč nimajo neposrednega učinka. Vendar je načelo skladne razlage zavezujoče za okvirne sklepe, sprejete v okviru naslova VI stare Pogodbe o Evropski uniji.

Čeprav neizvajanje v eni od držav članic nima neposrednih posledic za druge države članice, je zaradi pravičnosti kljub temu pomembno, da lahko sodišče v neki državi članici upošteva pravnomočne kazenske obsodbe, ki so jih izrekla sodišča v drugih državah članicah. Ta pristop je podkrepljen s sistemom ECRIS, decentraliziranim informacijskim sistemom, ki zagotavlja učinkovit pretok informacij o obsodbah, izrečenih zoper državljane posamezne države članice v drugih državah članicah. Pravilna uporaba načela enakovrednosti in potreba po tem, da se že na načelni ravni zagotovi sistematična enakovrednost pravnih učinkov tujih obsodb s pravnimi učinki domačih obsodb, sta pomembni za evropsko območje pravice.

2. OCENA IZVAJANJA OKVIRNEGA SKLEPA S STRANI DRŽAV ČLANIC

2.1 **Predhodna ocena zakonov za prenos**, o katerih je bila Komisija že obveščena

V tem poročilu je ocenjen obseg, v katerem so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev z Okvirnim sklepom. Komisija se ob oceni ravni prenosa tega instrumenta v nacionalno kazensko pravo osredotoča zlasti na obveznosti na podlagi člena 3, torej na ustrezno uvedbo načela enakovrednosti in na to, da so v nacionalnih kazenskopravnih sistemih v skladu z nacionalnim pravom priznani pravni učinki prejšnjih obsodb tudi tujim prejšnjim obsodbam.

Na splošno so se države članice pri prenosu Okvirnega sklepa v nacionalno zakonodajo večinoma odločile za podoben pristop. Večina jih je morala le spremeniti zakon, s katerim je urejeno to vprašanje, nekatere od njih pa so za prenos sprejele ločene izvedbene akte.

Izvajanje Okvirnega sklepa ovira dejstvo, da šest držav članic še ni izpolnilo obveznosti, določene z njim.

2.2 Ocena izbranih ključnih določb Okvirnega sklepa

2.2.1 Opredelitev obsodbe

Nekatere države članice v svojo nacionalno zakonodajo niso formalno prenesle opredelitve „obsodbe“ kot „vsake pravnomočne kazenske razsodbe, s katero je ugotovljena krivda za kaznivo dejanje“. Več držav članic ni izrecno opredelilo, kaj štejejo za „obsodbo“ za namene tega okvirnega sklepa (AT, BG, DK, EL, FR, IE, LU, LV, RO, SE, SI, SK in UK). Vendar te države članice uporabljajo splošna načela in opredelitve iz svojega kazenskega prava. LV in RO sta se na primer sklicevali le na „povratništvo“, namesto da bi prejšnje obsodbe izrecno opredelili.

Nenatančna uporaba opredelitve „prejšnje obsodbe“ lahko privede do razlik v obsegu uporabe tega okvirnega sklepa (to je za pravnomočne odločbe), kar pomeni manjšo pravno varnost za posameznike. Poleg tega bi bilo treba zahtevo iz tega okvirnega sklepa, da se upoštevajo le „pravnomočne“ odločbe, obravnavati tudi z vidika zagotavljanja procesnih pravic osumljencev in obtožencev v kazenskih postopkih

povsod v Uniji. Okvirni sklep z omejitvijo obsega uporabe le na pravnomočne odločbe v celoti spoštuje in podpira načelo domneve nedolžnosti, ki je bistveno za varstvo temeljnih procesnih pravic v kazenskem postopku.

FI in UK sta v svoji zakonodaji kot vrste odločb, ki jih je treba šteti za „okoliščine, v katerih se upoštevajo prejšnje obsodbe“, izrecno navedla brezpogojne zaporne kazni, odločbe za delo v splošno korist, globe ali enakovredne sankcije.

DK, FI, HR, LU, LV, SE in SI niso določile nobene dodatne zahteve za upoštevanje prejšnjih obsodb. V teh državah članicah lahko sodišča obsodbam, izrečenim v drugi državi članici, preprosto pripišejo enako težo kot obsodbam, izrečenim v svoji državi (načelo diskrecijske pravice sodišč). Tak pristop je mogoče obravnavati kot „naklonjen vzajemnemu priznavanju“, saj odraža trdno zaupanje v pravnomočne obsodbe in sisteme kazenskih evidenc v drugih državah članicah.

2.2.2 Zahteve za upoštevanje tujih obsodb

V večini držav članic se morajo pristojni organi pri upoštevanju prejšnjih obsodb ravnati po načelu dvojne kaznivosti (kot se to zahteva z njihovimi izvedbenimi zakoni in ukrepi) (AT, BG, CZ, CY, EL, FR, HU, NL, PL, RO, SK in UK). To pomeni, da lahko sodišča upoštevajo prejšnjo obsodbo le, če je bila izrečena zaradi kaznivega dejanja, ki je priznano in kaznivo tudi po zakonodaji zadevne države članice.

Preverjanje dvojne kaznivosti je na podlagi Okvirnega sklepa utemeljeno, saj je z njegovimi določbami državam postavljena le zahteva, da „upoštevajo“ obsodbe, izrečene v drugi državi članici, kolikor se upoštevajo prejšnje nacionalne obsodbe, in da so „jim priznani enakovredni pravni učinki“. Če torej nekatera dejanja, na katerih temelji prejšnja obsodba, v neki državi članici niso kazniva, jim sodišča ne morejo „priznati enakovrednih pravnih učinkov“, saj pravnih učinkov, če bi zadevo obravnavali le na nacionalni ravni, sploh ne bi bilo.[3]

V zvezi s tem se besedilo madžarskega zakona nekoliko razlikuje: naložene kazni ali ukrepi, ki izhajajo iz odločbe tujega sodišča, „ne smejo biti v nasprotju z madžarskim pravom“. V nizozemskem zakonu je uporabljen izraz „podobna kazniva dejanja“. Zakon te države določa, da je mogoče za podobno kaznivo dejanje šteti kaznivo dejanje na podlagi tujega zakona, „ki je lahko formulirano drugače, vendar je njegov namen varovanje istih pravnih interesov in torej spada v isto kategorijo kaznivih dejanj kot nizozemsko kaznivo dejanje, na katero se nanaša določba glede ponovne storitve kaznivega dejanja“. Po drugi strani so se nekatere države članice, na primer FR, odločile za pristop na podlagi pravne opredelitve. Ob oceni dvojne kaznivosti prejšnjih obsodb se kvalifikacija dejstva določi v povezavi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi na podlagi francoskega prava, kazni pa se dodelijo na podlagi enakovrednih francoskih kazni, določenih po francoskem pravu. Na podlagi slovaškega zakona se zahteva dvojna kaznivost ali to, da je mogoče odločbe sodišč drugih držav članic v kazenskih zadevah izvršiti ali imajo enakovredne pravne učinke na SK le, če je tako določeno z mednarodno pogodbo ali aktom.

Nekatere države članice so postavile več pogojev, ki jih je treba izpolniti poleg zahteve po dvojni kaznivosti. Primer za to je obveznost, da mora biti poleg dvojne

[3] Glej tudi uvodno izjavo (6) Okvirnega sklepa.

kaznivosti na voljo dovolj informacij o prejšnjih obsodbah (CY in PL).[4] Poljski nacionalni zakon določa, da prejšnje obsodbe ni mogoče upoštevati, če se za zadevo uporablja ukrep odpustitve izvršitve z učinkom amnestije ali pomilostitve (PL).

SK dodaja, da je upoštevanje prejšnjih obsodb mogoče, tudi ko za državo velja taka obveznost na podlagi mednarodne pogodbe, katere pogodbenica je. Na IE mora imeti obtoženec ob seznanitvi z (ne)domačimi obsodbami možnost priznanja ali zanikanja vsake prejšnje obsodbe. Če so v sojenju „za kateri koli namen“ uporabljene prejšnje obsodbe, morajo biti te ali dokazane z zakonitimi dokazi ali jih mora obtoženec izrecno priznati.

Na HU se za tuje obsodbe, preden jih je mogoče upoštevati, opravi obsežen postopek njihovega priznanja. Vključitev dodatnih zahtev za upoštevanje tujih obsodb bi moralo biti sorazmerno s cilji Okvirnega sklepa.

2.2.3 Enakovredni pravni učinki

Pravni okvir tega vidika Okvirnega sklepa se obravnava v oddelku 1.3 (Glavni elementi Okvirnega sklepa). Skladnost s pravilom, da morajo biti pravni učinki, priznani tujim prejšnjim obsodbam, enakovredni pravnim učinkom, ki se priznavajo nacionalnim prejšnjim obsodbam, v skladu z nacionalnim pravom, je v najboljšem primeru nezadostna. Devet držav članic ni predložilo nobene dokončne informacije v zvezi s skladnostjo s tem pravilom. Iz prejetih obvestil izhaja, da se je devet držav članic (BG, CZ, EE, HU, FR, LU, PL, RO in SK) osredotočilo le na uporabo načela enakovrednosti (člen 3(1)), niso pa predložile nadaljnjih podrobnosti v zvezi z vrstami pravnih učinkov, ki jih priznavajo tujim prejšnjim obsodbam, in v zvezi s tem, v kateri fazi postopka (predhodni postopek, sojenje ali izvršitev) se ti učinki uporabljajo v njihovih nacionalnih kazenskopravnih sistemih (člen 3(2)).

Informacije o nacionalnih pravnih sistemih in posledicah, ki se priznavajo prejšnjim obsodbam, bi morale biti na voljo vsem državam članicam in zlasti obtožencem, da se tako okrepita načelo pravne varnosti in vzajemno zaupanje.

Na podlagi predhodne ocene so obvestila o izvajanju Okvirnega sklepa, ki jih je predložilo 13 držav članic (AT, CY, DE, DK, FI, EL, HR, IE, LV, NL, SE, SI in UK), vključevala vse pomembne elemente zadevnega sklepa (npr. načelo enakovrednosti in pravne učinke).

2.2.3.1 Predhodni postopek

V nekaterih državah članicah je mogoče prejšnje obsodbe upoštevati že v predhodnem postopku kazenskega postopka. Na HR je mogoče podatke v kazenskih evidencah in druge podatke o obsodbah za kazniva dejanja obravnavati kot najnovejše dokaze pred preiskavo obtoženca, ko se konča postopek zbiranja dokazov. Švedski zakon določa, da so prejšnja kazniva dejanja pomembna pri sprejemanju odločitev o predkazenski preiskavi.

[4] V ciprskem zakonu je pojasnjeno, kaj pomeni besedna zveza „zadostne informacije“: na primer polno ime; datum in kraj rojstva posameznika, ki mu je bila izrečena obsodba; datum obsodbe, ime sodišča in datum, ko je odločba postala pravnomočna; informacije o kaznivem dejanju, zaradi katerega je bila izrečena obsodba, še zlasti datum storitve kaznivega dejanja, ime ali pravna opredelitev kaznivega dejanja in sklici na uporabljene zakonske določbe; informacije o vsebini obsodbe in zlasti o kaznivem dejanju, morebitnih dodatnih sankcijah, varnostnih ukrepih in poslediènih odločbah o spremembi izvrševanja obsodbe.

EL je pojasnila, da se sodna odločba upošteva v vseh fazah kazenskega postopka, ne glede na to, ali gre za grško sodno odločbo ali sodno odločbo tujega sodišča, na primer tudi pri opredelitvi, ali gre za povratništvo.

V nekaterih državah članicah lahko prejšnja obsodba vpliva na odločitev o pridržanju v predhodnem postopku: lahko se obravnava kot dejavnik, ki ga ima sodišče možnost upoštevati pri odločitvi o zavrnitvi varščine, če je prosilec obtožen hudega kaznivega dejanja (IE), ali pa je v predhodnem postopku odrejeno pridržanje, če je bil osumljenec obsojen v zadnjih letih (AT, EL, NL in SE). Druga možnost je, da se prejšnje obsodbe upoštevajo v kazenskem postopku na podlagi oportunitetnega načela.[5] (SE in SI)

Komisija meni, da je treba, ko države članice upoštevajo prejšnje obsodbe kot dejavnik odločanja o pridržanju v predhodnem postopku, povezavo med merili iz Okvirnega sklepa in merili iz nacionalnega prava, uporabljenimi v zadevni odločitvi o pridržanju v predhodnem postopku, strogo oceniti ob upoštevanju ustreznih priporočil Sveta Evrope[6] in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Razlog za odločitev o pridržanju v predhodnem postopku bi bilo treba jasno obrazložiti v povezavi z obravnavano zadevo, saj take odločitve ni mogoče utemeljiti le z dejstvom, da je bila zadevna oseba pred tem že obsojena.

2.2.3.2 Sojenje

V številnih državah članicah se prejšnje obsodbe upoštevajo pri odločanju o vrsti, višini in obsegu kazni/sankcije (AT, CY, DE, DK, HR, HU, IE, LV, NL, SE, SI in UK), na primer kot odločilni dejavnik pri odločanju o stopnji krivde (HR), namenu kaznovanja (HR) ali oteževalnih okoliščinah (DK, LV in UK).

Na SE se predhodni sodni postopek upošteva tako, da je zaradi njega izključena možnost izreka pogojne kazni. V danskem in švedskem zakonu je še določeno, da se lahko prejšnja obsodba obravnava kot oteževalna okoliščina le, če je kaznivo dejanje, v zvezi s katerim je bila izrečena, upoštevno z vidika trenutno obravnavanega kaznivega dejanja. Na podlagi slovenskega nacionalnega zakona sodišče ob odločanju o strogosti kazni zlasti upošteva, ali je bilo predhodno kaznivo dejanje iste vrste kot obravnavano, ali sta bili obe kaznivi dejanji storjeni z istim motivom in koliko časa je preteklo od prestajanja kazni v zvezi s prejšnjo obsodbo, njene odpustitve ali zastaranja.

Včasih države članice upoštevajo, koliko časa je preteklo od izreka prejšnje obsodbe, prestajanja kazni v zvezi z njo, njene odpustitve ali zastaranja (DK, NL, SE in SI). Prejšnje obsodbe je mogoče upoštevati tudi, ko sodišča izdajo nalog za zagotovitev navzočnosti obtoženca ali preprečitev ponovitvene nevarnosti, zlasti pri odločitvah o odreditvi pridržanja ali alternativnih ukrepov za zagotovitev navzočnosti obtoženca (SI).

---

[5] To načelo vključuje diskrecijsko pravico državnega tožilca, da nadaljuje preiskavo zadeve ali ustavi postopek.

[6] Glej tudi resolucijo Sveta Evrope (65) 11 (ki so jo sprejeli ministrski namestniki 9. aprila 1965): https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=582145&SecMode=1&DocId=626216&Usage=2.

Še ena možnost je, da prejšnja obsodba vpliva na pravno kvalifikacijo kaznivega dejanja na podlagi kazenskega zakonika (HU, NL in UK), na primer pri oceni teže kaznivega dejanja (UK).

2.2.3.3 Izvršitev obsodbe

V nekaterih državah članicah se prejšnje obsodbe upoštevajo pri izvrševanju kazni (DE, HR, NL in SE). Mogoče jih je na primer upoštevati pri odločanju o izreku pogojne kazni (DE in SE) ali pogojni zgodnejši izpustitvi (DE), pa tudi ob razveljavitvi odložitve kazni ali ukrepa odvzema prostosti (AT in DE). V nekaterih državah morajo sodišča prejšnje obsodbe upoštevati tudi pri odločanju, ali je treba obsojeno osebo namestiti v strogo varovano enoto (SE) ali v zapor za splošno znane povratnike (NL). Pogosto je določeno, da sodišča razveljavijo odložitev kazni ali ukrepa odvzema prostosti, če zadevna oseba v poskusni dobi stori kaznivo dejanje (DE in SE). SE prejšnje obsodbe upošteva tudi pri odločanju o preoblikovanju kazni dosmrtnega zapora v kazen za določeno obdobje.

2.2.4 Pridobitev zadostnih podatkov o prejšnjih obsodbah

Nekatere države članice so Komisijo obvestile še o nacionalnih zakonih ali notranjih pravilih organizacije nacionalnih registrov kazenskih evidenc (EE, HU in LV).

Le dve državi članici (EE in IE) sta se sklicevali na izmenjavo informacij iz kazenske evidence (ECRIS). To je treba morda pripisati dejstvu, da sistem ECRIS v času sprejetja Okvirnega sklepa še ni bil vzpostavljen. Države so sistem ECRIS začele uporabljati aprila 2012, do danes pa ga za izmenjavo informacij iz kazenske evidence uporabljajo osrednji organi 25 držav članic. Sistem ECRIS je podpora za dobro izvajanje Okvirnega sklepa. Vsi osrednji organi do danes še niso povezani med seboj.

3. SKLEPNE UGOTOVITVE

- S tem okvirnim sklepom je postavljeno vodilno načelo enakovrednosti tujih in domačih obsodb v novem kazenskem postopku. Z njim je potrjeno načelo, da bi morale države članice v skladu z nacionalno zakonodajo obsodbam, izrečenim v drugih državah članicah, priznati učinke, enakovredne tistim, ki jih priznavajo obsodbam, izrečenim na njihovih sodiščih, in sicer ne glede na to, ali te učinke nacionalna zakonodaja obravnava kot dejansko stanje ali kot učinke postopkovnega ali materialnega prava. V uvodni izjavi (5) Okvirnega sklepa je navedeno, da „cilj tega okvirnega sklepa ni uskladiti posledice, ki jih različne nacionalne zakonodaje predvidevajo v zvezi z obstojem prejšnjih obsodb, obveznost upoštevanja prejšnjih obsodb, izrečenih v drugih državah članicah, pa velja le do tiste mere, do katere se prejšnje nacionalne obsodbe upoštevajo po nacionalni zakonodaji“.

  Okvirni sklep prinaša bistveno dodano vrednost, kar zadeva krepitev vzajemnega zaupanja v kazenskopravne sisteme in sodne odločbe v evropskem območju pravice, saj spodbuja pravosodno kulturo, ki temelji na načelu upoštevanja prejšnjih obsodb, izrečenih v drugi državi članici.

- Čeprav je treba priznati trud vsem 22 državam članicam, ki so Okvirni sklep doslej prenesle v nacionalno zakonodajo, se ravni skladnosti z besedilom in duhom tega sklepa med seboj bistveno razlikujejo. Zdi se, da so nacionalne izvedbene določbe, o katerih je poročalo 13 držav članic (AT, CY, DE, DK, EL, FI, HR, IE, LV, NL, SE, SI in UK), na splošno zadovoljive.
- Preostalih devet držav članic, ki so Komisiji predložile obvestilo, ni zagotovilo dokončnih informacij glede prenosa pravnih učinkov tujih prejšnjih obsodb v svoj nacionalni kazenskopravni sistem. Ravni skladnosti v zvezi s tem vprašanjem v teh državah članicah ni mogoče oceniti.
- Zaradi neprenosa oziroma delnega ali nepopolnega prenosa Okvirnega sklepa se zmanjšuje učinkovitost delovanja evropskega območja pravice. Poleg tega se lahko s tem omajejo tudi legitimna pričakovanja državljanov EU, ki ne morejo izkoristiti tega instrumenta, katerega namen je zagotoviti, da dobijo storilci kaznivih dejanj manj priložnosti za njihovo ponovitev.
- Zamuda pri izvajanju je obžalovanja vredna, saj bi lahko z Okvirnim sklepom povečali učinkovitost delovanja kazenskopravnega sistema z vzpostavitvijo pravnih orodij za oceno storilčeve kazenske preteklosti, s čimer bi zavarovali žrtve.
- Komisija bo še naprej podrobno spremljala, ali države članice zagotavljajo skladnost z vsemi zahtevami Okvirnega sklepa. Zlasti bo preučila, ali države članice ustrezno uporabljajo načelo enakovrednosti in ali je v kazenskopravnih sistemih držav članic že na načelni ravni zagotovljena enakovrednost pravnih učinkov tujih obsodb s pravnimi učinki nacionalnih obsodb.
- Izjemno pomembno je, da to poročilo preučijo vse države članice in Komisiji predložijo vse nadaljnje upoštevne informacije, da bi tako izpolnile svoje obveznosti na podlagi Pogodbe. Komisija poleg tega spodbuja tiste države članice, ki so navedle, da pripravljajo ustrezno zakonodajo, naj jo čim prej sprejmejo in predložijo obvestilo o teh nacionalnih ukrepih. Hkrati države članice, ki Okvirnega sklepa še ne izvajajo, poziva k sprejetju hitrih ukrepov za njegovo čim bolj celostno izvajanje. Dalje še poziva države, ki so ta sklep prenesle nepravilno, naj revidirajo svojo nacionalno izvedbeno zakonodajo in jo uskladijo z njegovimi določbami.